

DUPLA SZERETŐ

Ozon-réteg

BASKI SÁNDOR

A FRANCIA RENDEZŐ HITCHCOCKOT, POLANSKIT ÉS VERHOEVENT MEGIDÉZVE KÉSZÍTETT ÉRZÉKI MŰFAJI PASTICHE-T.

Joyce Carol Oates álnéven írt regénye, *Az ikrek élete* nem sok időt veszteget az expozícióra, rögtön az első oldalon vázolja az alapközlítust: a történet fiatal női főszereplője megtudja, hogy pszichiáter barátja, akivel nemrég költözött össze, elhallgatta előtte ikertestvére létezését. A férfi azt állítja, nincs vele beszélő viszonyban, azért nem tartotta fontosnak megemlíteni. A nőt nem elégti ki a válasz, titokban nyomozni kezd, megismerkedik az ikerrel, aki különös módon szintén praktizáló pszichiáter, és előbb a páciense, majd a szeretője lesz. A két férfi közt őrlődve végigéli a bizalom, a kétely és a gyanakvás összes stációját, míg nem a nyitva hagyott fináléra eljut odáig, hogy pisztollyal a kezében próbálja két szeretője identitását tisztázni.

Eddigi életműve ismeretében nem különösebben meglepő, hogy épp François Ozon vállalkozott a regény adaptálására. Már pályáját is egy lélektani drámába oltott thrillerrel nyitotta (*Nézd a tengert!*), és időről időre visszatér ehhez a műfaj-

hoz (*Bűnös szerelmesek, A házban*), ahogy az összetett, konfliktusos női karakterek (*Uszoda, Angel, Menedék, Született feleség*), illetve a nemi szerepekkel és a szexualitással való kísérletezések (*Fiatal és gyönyörű, Az új barátnő*) is izgatják. A regény kitarulkozó narrátor főhősével szemben az ő androgünre sminkelt Chloéja igazi enigma. A gyönyörű, 25 éves exmodell kamaszkora óta csak sodródik, orvosa a rejtélyes gyomorpanaszait is lelki okokra vezeti vissza, ezért pszichológushoz küldi. Néhány foglalkozás elég ahhoz, hogy beleszeressen a kimért modorú, sármos Paulba (Jérémie Renier), akivel hamarosan össze is költöznek. A megbízhatónak és háziasíthatónak tűnő férfi tökéletes ellenpontjaként – ha úgy tetszik, tükörképeként – mutatja be Ozon az ikertestvért. Louis először csak páciensként veszi Chloét kezelésbe, de módszerei, ahogy a nőt erre figyelmezteti is, radikálisan különböznek a bátyjéétól. Az elmélkedő, passzív Paullal szemben domináns

„A női vágyak két szélső pólusa”

(Jérémie Renier és Marine Vacth)

alfahímként gyűri maga alá a nőt a pszichoterápiának álcázott szadomazo foglalkozásokon, és később azon is túl.

A testvérpár a regényben is a női vágyak két szélső pólusát jeleníti meg, Ozon ugyanakkor eljátszik azzal a lehetőséggel is, hogy Louis valójában csak az egyre instabilabb Chloé képzeletében létezik. Aligha véletlen, hogy új frizurájával Marine Vacth – aki a *Fiatal és gyönyörű* címszereplőjeként hasonló útját járta be az az önfelfedezésnek – Mia Farrow-t idézi meg a *Rosemary gyermekéből*, Chloé ráadásul ugyanolyan elveszettnek és kiszolgáltatottnak érzi magát a Paullal közös új apartmanjukban, ahol még a szomszédok is gyanús barátságosak. Ozon, pályája során nem először, Hitchcockhoz is visszanyúl – ezúttal a *Szédülés* kapcsán –, de még a 90-es évek erotikus thrillereinek hatása is kimutatható, élen az *Elemi ösztönnel*. A francia rendező olyan sok helyről merít, mintha szándékosan katalogizálni próbálná a műfaj alapvetéseit a *Nővérektől a Két test, egy lélekig*, de Cronenberget, Verhoevent és De Palmát stílárisan is kannibalizálja – utóbbit a bravúros osztottképernyős terápiajelenet teszi nyilvánvalóvá.

Ozon a szimbólumokhoz is bátran nyúl, tele a film tükrökkel, megduplázott képekkel, olyan alig vagy egyáltalán nem leplezett metaforákkal, mint a főszereplő ikerterhes macskája, de a szürreális, szexuálisan túlfűtött álmjelenetek is Chloé kálváriáját hívatottak kommentálni. A *Dupla szerető* annyira sűrűn használja ezeket a helyenként kifejezetten elcsépelet motívumokat, mintha saját magát és a műfajt is karikírozni akarná, ráadásul több vizuális megoldás – mint a vaginális nyitókép vagy a lány belső működését szó szerint feltáró orgazmusjelenet – a meghökentés és a neveltségesség határán egyensúlyoz. A film mégsem fordul át paródiába – Ozon írói gátlástalansága ezúttal is elegáns és érzéki rendezéssel párosul, a túlzások, idézetek és a szemérmetlen képi gegek így végül sajátos camp minőséggé állnak össze.

DUPLA SZERETŐ (L'amant double) – francia, 2017. Rendezte: **François Ozon**. Írta: **Joyce Carol Oates** regényéből **François Ozon**. Kép: **Manuel Dacosse**. Zene: **Philippe Rombi**. Szereplők: **Jérémie Renier** (Paul/Louis), **Marine Vacth** (Chloé Fortin), **Jacqueline Bisset** (Chloé anyja). Gyártó: **Mandarin Film / FOZ / Mars Films**. Forgalmazó: **Vertigo Média**. Szinkronizált. 107 perc.

